

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 25Co/115/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118254811  
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:6118254811.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenému advokátskou kanceláriou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: Q. Z., nar. XX.X.XXXX, adresa I., R. V. XXX/XA, o zaplatenie 5.000,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 20Csp/69/2018-160 zo dňa 20.3.2019, takto

### rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

### o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. vyslovil, že žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie pritom vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil z vykonaného dokazovania, že medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako bankou a žalovaným (spolu so žalovaným 2 z upomínacieho konania) ako dlžníkom bola dňa 15.12.2009 uzatvorená Zmluva č. 286203320 (ďalej len „zmluva“), z ktorej vyplýva výška úveru 10.000,- eur, úroková sadzba 14,50% ročne, výška mesačnej splátky 70,46 eura, počet splátok 119 od 20.01.2010, splatnosť prvej splátky 31.12.2009, splatnosť ďalších splátok k 20. dňu v mesiaci, konečná splatnosť úveru 20.11.2019, RPMN 16,70%, Priemerná hodnota RPMN 14,74%. Listom zo dňa 09.09.2015 banka oznámila žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky ku dňu 08.09.2015 vo výške 2 439,50 eura. Zásielka bola dňa 05.10.2015 vrátená banke s oznámením: „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“. Listom zo dňa 30.09.2015 vyhlásila banka mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru ku dňu 29.09.2015, pričom k uvedenému dňu predstavovala pohľadávka sumu 9 237,26 eura. Zároveň banka vyzvala žalovaného k splateniu celej vyššie uvedenej pohľadávky spolu s príslušenstvom do 15 dní. Zásielka sa vrátila banke dňa 26.10.2015 s oznámením: „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1237/2015/CE zo dňa 23.10.2015 a jej prílohy vyplýva, že pohľadávka zo zmluvy bola postúpená zo spoločnosti SLSP, a.s. ako postupcu na spoločnosť žalobcu ako postupníka. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 30.10.2015 vyplýva, že ním SLSP, a.s. oznamuje žalovanému postúpenie pohľadávky na spoločnosť žalobcu.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil s použitím ust. § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 39 a § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. - ďalej aj OZ) ako i ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách... v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok (ďalej aj ZoB).

Súd skonštatoval, že zákonnými podmienkami platného postúpenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere uzavretej medzi bankou ako veriteľom a klientom ako dlžníkom, je nepretržité omeškanie klienta so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke v trvaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní po tom, čo bol písomne vyzvaný bankou na plnenie, pričom tieto musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

4. V konaní bolo preukázané, že žalovanému bolo dňa 26.10.2015 doručené Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 29.09.2015 spolu s výzvou na zaplatenie pohľadávky vo výške 9 237,26 Eur do 10 dní odo dňa doručenia oznámenia. Oznámenie bolo žalovanému doručené dňa 26.10.2015. Dňa 05.10.2015 bola žalovanému doručená výzva na zaplatenie pohľadávky 2 349,50 Eur. Už dňa 23.10.2015 bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky, a teda nebola zachovaná lehota 90 dní omeškania žalovaného od doručenia výzvy. Súd mal za to, že s poukazom na gramatický, ale najmä teleologický výklad ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB sa vyžaduje omeškanie dlžníka v trvaní viac ako 90 dní od momentu doručenia písomnej výzvy. Nebol by v súlade s účelom uvedeného ustanovenia výklad, podľa ktorého by postačovalo omeškanie viac ako 90 dní pred doručením výzvy banky, nakoľko by nebolo vylúčené postúpenie pohľadávky hneď nasledujúci deň po doručení výzvy na plnenie, čím by bola dlžníkovi odňatá možnosť svoj dlh uhradiť a zabrániť tak postúpeniu pohľadávky. Takéto správanie banky by nespĺňalo požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je totiž v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou. V prejednávanej veci bol žalovaný dňa 05.10.2015 vyzvaný na plnenie pôvodnému veriteľovi, avšak už dňa 23.10.2015 bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky. Žalovaný tak nemal zákonom stanovenú lehotu 90 dní na odvrátenie postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB.

5. Z uvedeného dôvodu postúpenie pohľadávky zo SLSP, a.s. na spoločnosť žalobcu je v rozpore s vyššie citovaným zákonom, a preto je tento právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný. Tu okresný súd odkázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28.03.2018, v ktorého odôvodnení dovolací súd uviedol, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Súd dospel k záveru, že z dôvodu nedodržania postupu pri postúpení pohľadávky voči žalovanej v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, nie je žalobca v konaní aktívne vecne legitimovaný.

6. Pokiaľ ide ustanovenie čl. 1 bod 7 zmluvy a ustanovenie čl. 19 bod 16 vo VOP, v zmysle ktorého klient výslovne súhlasí s tým, že banka je oprávnená v prípade akéhokoľvek prípadu porušenia zmluvy a kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky voči klientovi na tretiu osobu, podľa súdu prvej inštancie takéto dojednania nie je možné považovať za platné. Na zmluvu totiž dopadá i ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, z ktorého vyplýva jednoznačný záver o tom, že spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Uvedené vedie k tomu, že dojednania v spotrebiteľskej zmluve sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá má prednosť, a teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a na neho nadväzujúcich predpisov. Iné zmluvné dojednanie, v zmysle ktorého by spotrebiteľ vopred súhlasil s postúpením pohľadávky bez dodržania ustanovení na jeho ochranu je v rozpore s § 54 OZ, nakoľko takéto ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy evidentne zhoršuje jeho postavenie ako spotrebiteľa. Predmetné dojednanie o odlišnom režime v prípade postúpenia pohľadávky je potom v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 OZ, a teda ide o neplatné dojednanie podľa § 39 OZ, nakoľko je v rozpore so zákonom. Znamená to, že uvedenému dojednaniu nemožno pripisovať žiadny právny význam a pri posudzovaní podmienok pre postúpenie pohľadávky treba postupovať podľa príslušných ustanovení Zákona o bankách.

7. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitimácie postupníka.

Podporne súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/147/2016 zo dňa 21.04.2016, v ktorom súd druhej inštancie v obdobnej veci skonštatoval, že „banka musí najskôr klienta vyzvať na úhradu peňažného záväzku, s ktorým je v omeškaní, ak po tejto výzve dlhšie ako 90 kalendárnych dní klient neuhradí peňažný záväzok, môže banka postúpiť pohľadávku aj na tretiu osobu, ktorá nie je bankou. ... V prejednávanej veci nebolo preukázané, že by takáto výzva bola zo strany právneho predchodcu navrhovateľa Slovenskej sporiteľne, a.s. riadne odporcovi doručená. Prvostupňový súd teda dospel k správne mu záveru, že pre nenaplnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 citovaného zákona o bankách nebolo možné platne postúpiť predmetnú pohľadávku na navrhovateľa.“ Obdobný názor zastáva aj Krajský súd v Trnave v rozsudku sp. zn. 24Co/716/2015 zo dňa 08.06.2016.

8. Z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní, pre neplatnosť postúpenia pohľadávky, bolo potrebné žalobu v celom rozsahu vo výroku I. zamietnuť, keďže žalobca nie je nositeľom pohľadávky voči žalovanému.

9. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a čl. 4 ods. 2 CSP, čl. 17 CSP, keď žalovanému, ktorý bol v dôsledku zamietnutia žaloby v konaní plne úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

10. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca s uplatnením odvolacích dôvodov, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorým navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. rozsudok zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania.

11. Prioritne poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 ZoB ukladá, aby nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Bolo preukázané, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, celkom 326 dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok a to okrem iných aj výzvou zo dňa 9.9. a 30.9.2015. Žalobca sa nestotožňuje s právnym názorom súdu, podľa ktorého v zmysle § 92 ods. 8 ZoB je potrebné, aby bol dlžník v omeškaní so splnením postupovaného peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, pričom táto lehota začína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky. Takýto výklad z diktie citovaného ustanovenia nevyplýva. Citované ustanovenie totiž pojednáva len o písomnej výzve banky voči klientovi. Keby zákonodarca mienil týmto ustanovením poskytnúť dlžníkovi lehotu na dobrovoľné plnenie po dobu 90 dní od doručenia výzvy, bolo by to v ust. § 92 ods. 8 ZoB výslovne a jednoznačne uvedené. Argumentácia súdu je absurdná a v rozpore so základnými súkromnoprávnymi princípmi, keďže dlžník sa dostáva do omeškania okamihom nezaplatenia splátky v deň splatnosti. Postup súdu, ktorým „upravil“ v rozpore s nálezom ÚS SR sp. zn. II.ÚS 796/2016, ust. § 92 ods. 8 ZoB nad rámec zákona „upravuje“, že omeškanie dlžníka nastáva až doručení výzvy banky, čo je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej, a nie súdnej. S poukazom na § 150 ods. 1 a § 151 ods. 1 CSP zdôraznil, že v konaní bolo nielen predloženými listinnými dôkazmi, ale aj vykonanými skutkovými tvrdeniami preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a teda bolo preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu § 92 ods. 8 ZoB a porušeniu bankového tajomstva.

12. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/124/2018 o tom, že súd bol v obdobnom prípade povinný v zmysle § 151 ods. 1 CSP vychádzať z nesporných skutkových tvrdení a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/64/2018 s názorom, že omeškanie v rozsahu dlhšie ako 90 dní má byť pred postúpením pohľadávky banky, ktoré k odvolaniu pripojil.

13. Následne žalobca poukázal na čl. 1 bod 7 zmluvy a čl. 19 bod 19.16 VOP v spojení s § 524 ods. 1 OZ o oprávnení banky postúpiť pohľadávku, ktoré podľa odvolateľa nie je v rozpore so zákonnými ustanoveniami. Nevidí preto dôvod na vyhlásenie bodu 19.16 VOP za neprijateľnú zmluvnú podmienku (?). Na podporu svojho tvrdenia poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21CoE/62/2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/76/2016 a 9Co/145/2015, ktoré k odvolaniu

pripojil. Poukázal tiež na ďalšie početné rozhodnutia krajských súdov s obdobným záverom. Následne zdôraznil, že žalovaný sa vo veci žiadnym spôsobom nevyjadril a bol pasívny.

14. Vzhľadom na v odvolaní uvedené, v závere žalobca zastal názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o aktívnu legitímáciu žalobcu, bola preukázaná predložením oznámenia o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou príloh. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal prílohou č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, platobnou históriou úveru, ako aj výzvou zo strany postupcu, pričom žalovaný doručenie výzvy v konaní nepoprel.

15. Žalovaná odvolanie nepodala, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrila.

16. V priebehu odvolacieho konania bol do spisu doručený návrh občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Bratislava, Štefánikovo nám 7 na jeho pribratie do konania na stranu žalovaného, s odkazom na ust. CSP § 95 ods. 1, § 157 ods. 2, čl. 6 a 16. Keďže ale v zmysle § 378 ods. 2 CSP na odvolacie konanie sa nepoužije ustanovenie o pristúpení subjektov, teda § 95 CSP, súd o tomto návrhu ani nerozhodoval.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné v dôsledku čoho bolo potrebné napadnutý rozsudok ako vo výrokoch vecne správny potvrdiť (§ 387 CSP).

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu a odôvodnenie zamietnutia žaloby napadnutým rozsudkom, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky § 92 ods. 8 ZoB pre postúpenie žalovanej pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, v dôsledku čoho bolo postúpenie neplatné a v konaní tak nebola preukázaná aktívna legitímácia postupníka, následkom čoho musela byť žaloba zamietnutá.

19. V danom prípade vykonaným dokazovaním pred prvoinštančným súdom bolo nesporne preukázané, ako to správne zohľadnil aj súd prvej inštancie, že právny predchodca žalovaného Slovenská sporiteľňa, a.s., v liste označenom „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 30.9.2015 vyzvala žalovanú k splateniu predmetnej pohľadávky spolu s príslušenstvom a to v stanovenej lehote 10 dní od prevzatia oznámenia, pričom zároveň ku dňu 29.9.2015 vyhlásila mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru. Podľa pripojenej doručky toto oznámenie žalovaná v odbernej lehote neprevzala.

20. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak s ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách spájal aktívnu legitímáciu žalobcu ako postupníka pohľadávky, keďže jeho účelom podľa žalobcu je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nie platnosti postúpenia pohľadávok.

21. Odvolací súd sa týmto názorom žalobcu nestotožnil, nakoľko má za to, že pre platnosť postúpenia pohľadávky banky z bankového úveru na nebankový subjekt, musia byť okrem všeobecných podmienok upravených v § 524 ods. 1 OZ, splnené aj podmienky v zmysle z. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Vzhľadom na to, že žalobca sa domáha zaplatenia pohľadávky, ktorú mal nadobudnúť ako postupník pôvodného veriteľa (Slovenská sporiteľňa, a.s.) zo zmluvy, ktorú tento uzavrel so žalovanými 1. a 2., bolo potrebné, aby v prvom rade preukázal svoju aktívnu legitímáciu, teda legitímne nadobudnutie v žalobe uplatnených

práv od pôvodného veriteľa. Zo spisu vyplýva, že na preukázanie svojej aktívnej legitímácie súdu prvej inštancie predložil kópiu Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23.10.2015 uzavretú medzi Slovenská sporiteľňa, a.s., a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, a.s. teda žalobcom, spolu s prílohou č. 1, ako aj Oznámenie o postúpení pohľadávky adresované žalovanej.

22. Stranou v spore sa niekto môže stať bez toho, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či stranou objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

23. Podľa § 524 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému (ods. 1). S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (ods. 2).

24. Podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení (ods. 2).

25. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 o bankách v znení účinnom ku dňu postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

26. Citované ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle daného ustanovenia predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi.

27. Uvedený právny názor podporuje aj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.4.2018, sp. zn. 1 Cdo/147/2017, v ktorom Najvyšší súd v predmetnej otázke dospel k záveru, že: „Ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade

so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný úkon v zmysle § 39 OZ.“

28. Vychádzajúc z uvedeného, ak je pre platnosť postúpenia potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v cit. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 132 ods. 1 a § 150 ods. 1 CSP tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností vedie k záveru o neplatnosti úkonu postúpenia pohľadávky, čo má za následok nepreukázanie aktívnej legitímácie postupníka.

29. Interpretácia, resp. výklad právnej normy je nevyhnutnou súčasťou tak právnej teórie, ako aj právnej praxe. Právny výklad je integrálnou súčasťou procesu aplikácie práva, čo sa najzreteľnejšie prejavuje v súdnej aplikácii práva. Úlohou výkladu je konkretizácia zákona v danom prípade, teda úloha aplikácie práva. Predstavuje predovšetkým proces objasňovania zmyslu, obsahu a významu textov prameňov práva ako nosičov právnych pravidiel. Cieľom interpretácie právnych noriem je zisťovať a objasňovať ich obsah, často aj nad rámec gramatického výkladu. Nemožno lipnúť na formalistickom výklade bez prihliadnutia na právne princípy, ktoré sú výrazom hodnôt. Samotný výklad v niektorých prípadoch značne presahuje rozsah textu prameňov práva a je výsledkom právno kreatívnej činnosti sudcov. Právny výklad je racionálna činnosť, ktorá dáva zmysel právnemu textu, pričom požiadavka racionality je kľúčová. Teleologický výklad právnej normy postihuje zmysel resp. cieľ právnej normy v súvislosti s najvšeobecnejšími podmienkami, v ktorých sa má norma realizovať. Ide o hľadanie účelu zákonného ustanovenia a to v kontexte spoločenských podmienok v okamžiku interpretácie. Pre výklad právneho predpisu je rozhodujúca v ňom vyjadrená vôľa zákonodarcu, ktorú možno objektivizovať tak, ako to vyplýva zo znenia zákonného ustanovenia a významových súvislostí, do ktorých je zaradené. Sudca sa pritom nemusí zastaviť u doslovného znenia normy. Viazanosť zákonom neznamena viazanosť písmenami spolu s nutnosťou doslovného výkladu, ale väzbu na zmysel a účel zákona.

30. Odvolací súd je toho názoru, že napriek systematickému zaradeniu citovaného ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, v rámci ustanovenia upravujúceho výnimky z bankového tajomstva, nie je možné výklad tohto ustanovenia zužovať len na výklad systematický spôsobom, ako ho poníma žalobca s tým, že sa ním upravujú iba prípady prelomenia bankového tajomstva, pričom nie sú ním upravené zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Naopak, v citovanom ustanovení, vychádzajúc najmä z jeho gramatického znenia, je nesporne zrejmé, že stanovuje banke podmienky pre účinné postúpenie bankovej pohľadávky, ktorých naplnenie v danom prípade preukázané nebolo. Navyše Zákon o bankách bol v tomto smere novelizovaný, pričom s účinnosťou od 8.6.2013 došlo aj k zmene označenia marginálnej rubriky nad § 89 zákona na „Ochrana klientov a bankové tajomstvo,“ čo znamená, že zákonodarca vyjadril vôľu, že cieľom ustanovení § 89 a nasl. Zákona o bankách, a teda aj § 92 ods. 8 zákona (ktoré po tejto novele zostalo v nezmenenom znení), je nielen ochrana bankového tajomstva, ale aj klientov bánk, teda so zreteľom na znenie § 92 ods. 8 zákona, potom aj v súvislosti s potupovaním pohľadávok bánk z bankových úverov na iné (aj nebankové) subjekty. Uvedený záver korešponduje aj s právnou vetou prijatou občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR na zasadnutí dňa 9.10.2018 (uznesenie č. 1), podľa ktorej: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. 7 Cdo 26/2017, podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

31. Podľa odvolateľa sporným bol výklad cit. ust. § 92 ods. 8 ZoB ohľadne plynutia lehoty 90 kalendárnych dní, pričom v rozpore so súdom prvej inštancie zastával názor, že táto lehota nezačína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky dlžníkovi, ale postačuje, ak je dlžník v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Odvolací súd sa ani s týmto názorom odvolateľa nestotožnil.

32. Odvolací súd akceptuje názor súdu prvej inštancie, že s poukazom na gramatický, ale najmä teleologický výklad ust. § 92 ods. 8 ZoB pre účinné postúpenie pohľadávky sa vyžaduje omeškanie dlžníka v trvaní viac ako 90 dní od momentu doručenia písomnej výzvy. Opačný výklad by totiž nevyučoval postúpenie pohľadávky ihneď nasledujúci deň po doručení výzvy na plnenie od banky dlžníkovi, v dôsledku čoho by bola dlžníkovi odňatá možnosť zabrániť postúpeniu predmetnej pohľadávky tým, že by svoj dlh banke uhradil. Slovné spojenie v ust. § 92 ods. 8 ZoB „napriek písomnej výzve“ je dôvodné gramaticky vykladať tak, že najskôr musí dôjsť k písomnej výzve banky dlžníkovi, ktorej doručením dlžníkovi začne plynúť lehota 90 dní na splnenie záväzku a až po jej uplynutí môže dôjsť k postúpeniu pohľadávky na iný subjekt. Takémuto výkladu citovaného ustanovenia nasvedčuje aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017, v ktorom sa Najvyšší súd zaoberal výkladom cit. ust. § 92 ods. 8 ZoB, pričom uviedol „Zároveň ďalšími zo Zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko Zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.“

33. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd zhodne s prvoinštančným je toho názoru, že jednou zo základných zákonných podmienok pre účinné postúpenie pohľadávky banky voči dlžníkovi v zmysle cit. ust. § 92 ods. 8 ZoB je omeškanie dlžníka v trvaní viac ako 90 dní od momentu doručenia písomnej výzvy banky na splnenie dlhu. V danom prípade ale táto podmienka splnená nebola, keďže výzva na zaplatenie pohľadávky bola bankou žalovanému odoslaná v septembri 2015 a už dňa 23.10.2015 bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, v dôsledku čoho nebola zachovaná lehota 90 dní omeškania žalovaného od doručenia výzvy. Následkom toho potom zmluva o postúpení predmetnej pohľadávky bola pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ absolútne neplatným právnym úkonom, ako správne uzavrel súd prvej inštancie. Žalobca potom v konaní nie je aktívne vecne legitímovaný, následkom čoho je potom nevyhnutné žalobu zamietnuť.

34. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie uplatnenej žalobcom, potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výrokoch vecne správny, včítane závislého, avšak osobitne odvolacími dôvodmi nenapadnutého výroku o náhrade trov konania, s použitím ust. § 387 CSP potvrdil.

35. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

36. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnej žalovanej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola žalovaná v odvolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčísliť a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

40. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyš podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

41. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

42. Danou problematikou sa zaoberalo aj občianskoprávne kolégium NS SR pričom v uznesení č. 15 z 9.10.2018 prijalo právnu vetu podľa ktorej, ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

43. Odvolací súd potom hoci úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

44. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).